

Crítica literària

Una novel·la inquietant

Quan obrim un llibre i ens disposem a llegir-ne les pàgines no sabem exactament què ens comunicarà. Tenim la pista de l'autor, el títol, el que en diu la contraportada, potser el que hem llegit en alguna crítica, però, el lector, en començar l'aventura de la lectura, no sap què és el que l'impactarà, què el farà gaudir, què li suposarà un guany en coneixements, en emocions, en suggeriments.

Licantropia és la primera novel·la que publica Carles Terès, un autor que a la contraportada del llibre ens diu que «viu i treballa entre Torredarques (el Matarranya) i Alcanyís (el Baix Aragó)» i que amb aquesta obra guanyà el Premi Guillem Nicolau 2011. És una novel·la treballada, elaborada en tots els detalls, amb la preocupació per reflectir la cultura d'aquella comarca.

El tema de la novel·la està explicat en el títol *Licantropia*, fenomen que el diccionari de la llengua defineix com el «deliri en què la persona afectada creu ésser un llop i es comporta com si ho fos».

L'acció se situa el 1759 a l'Alt Matarranya en una època «en què els llops campaven a pler per aquelles munta-

CARLES TERÈS
Licantropia / Premi Guillem Nicolau 2011
Edicions de 1984, 2013, 252 pàg.

nyes poc poblades». A l'episodi inicial mossèn Magí Camprubí i Selma recorre aquells indrets evangelitzant, i viu un episodi d'homes «llobaters» i l'ambient que els envolta. El llibre que escriurà mossèn Magí serà una referència en tota la novel·la que transcorre en l'època actual.

Pas a pas la novel·la mostra al lector els escenaris naturals en què existia la tradició dels llobaters i la seva transmissió al llarg de les generacions. El fenomen, a través dels personatges d'avui, ens és descrit per dues vies: la descripció de la geografia, element fonamental de la novel·la que l'autor fa amb una rotunda habilitat i l'aproximació al fenomen de la licantropia.

El llibre té elements que objectivament són molt atractius però és l'habilitat del novel·lista el que fa que el lector se senti atret per la forma com

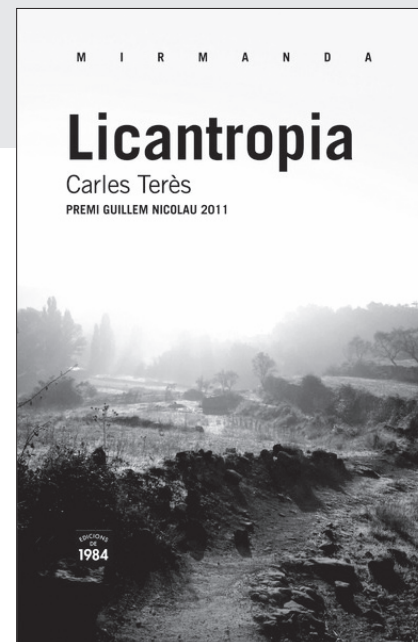
s'explica i com es desenvolupa l'acció des de la naturalitat dels ambients que viu la gent que coneixem fins a aconseguir descriure les situacions de gran tensió que pateixen.

Atreure l'atenció del lector no és mai fàcil, però, fer-ho a cavall d'un fenomen com la licantropia, exigeix un gran domini del ritme que es va desplegant a l'obra.

Licantropia és una primera novel·la d'un escriptor que des d'aquelles comarques s'incorpora al panorama general de les nostres lletres amb una obra que ha estat treballada a fons, amb agilitat i amb profunditat, quan descriu persones o escenaris naturals que aconseguen fer-nos familiars unes realitats que amb aquest llibre es fan més properes.

El llibre en el seu desplegament manté l'atenció, la inquietud, l'angoixa

Joaquim Ferrer
Historiador i president de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat
quim@ferrerroca.cat

davant d'un fenomen d'arrels antigues que veiem transmès a cau d'orella, com un trasbals dels protagonistes, com un deliri que el lector segueix atret fins a la darrera pàgina.

Crítica cinematogràfica

Teràpia d'amor

EL LADO BUENO DE LAS COSAS
DIRECTOR: David O. Russell.
INTÈRPRETS: Bradley Cooper, Jennifer Lawrence, Robert De Niro, Jacki Weaver.
MÚSICA: Danny Elfman.
GÈNERE: Comèdia dramàtica.
122 minuts.
EUA, 2012.

La malaltia mental ha estat un dels temes més recurrents en la història del cinema. Han estat molts els directors que han tocat aquest tema per abordar-lo des de gèneres diferents.

El director David O. Russell pren el gènere de la comèdia per fer un film amable i senzill sobre una persona amb trastorn bipolar.

La pel·lícula explica la història de Pat Solitano (Bradley Cooper), un professor que torna a casa amb els seus pares després de passar vuit mesos en una institució mental per haver agredit l'amant de la seva dona. La seva obsessió és reconciliar-se amb la seva exdona malgrat que té una ordre d'allunyament i malgrat ser perseguit implacablement per un policia encarregat del bon ús de la llibertat del malalt. Quan sembla que tot es tranquil·litza apareix a la seva

vida Tiffany (Jennifer Lawrence), una noia vídua amb uns trastorns psíquics evidents. Junts, i amb la col·laboració amagada de la família, intentaran sortir de la malaltia amb el suport mutu i creient fermament l'un en l'altre.

Els encontres i els desencontres de la parella transcorren a un ritme vertiginós. El guió, tan previsible com àgil, manté una frescor i una desimboltura que condueix del somriure a la riulla i, fins i tot, a la llàgrima.

Al film tots els personatges, fins i tot el psiquiatra, tenen alguna mena de desequilibri. El pare és un supersticiós addicta a les apostes; l'amic d'en Pat, a la vegada que li dóna consells per tornar-se a enamorar, fuig sovint de la monotonia de casa seva; el psiquiatra es manifesta un apassionat del futbol americà on als partits perd les formes i es comporta esbojarradament. Tothom, qui més qui menys, té alguna bogeria.

Per això, durant el film, descobrim que la delimitació entre bogeria i seny és molt fràgil, malgrat la tendència que tenim d'etiquetar els malalts mentals. Quan estigmatitzem aquestes malalties hem de fer un exercici d'autointrospecció per descobrir els mateixos desajusta-

ments personals. Cal acollir des de la normalitat la persona malalta i tractar-la, primer com a persona i, després, com a malalt.

L'acollida que viu en Pat, la confiança que els seus dipositen en ell i en les seves possibilitats, la proximitat dels éssers estimats i la presència de la Tiffany, que necessita ser ajudada i en qui en Pat diposita tota la seva confiança, faran possibles la recuperació del malalt i el creixement de tots els que intervenen en el procés de curació.

Aquí rau un dels encerts del film quan mostra que només l'amor és capaç de resituar les persones en la seva mateixa identitat i ajudar-les a agafar el costat bo de les coses sense caure en la desesperança.

Història de redempció i d'amor, d'intents i petits èxits, *El lado bueno de las cosas* no és una gran pel·lícula, és —això sí— un film divertit, humà i molt recomanable. Amb unes actuacions correctes en les quals destaca l'oscaritzada Jennifer Lawrence, la pel·lícula toca el cor de l'espectador i el convida a ser millor persona. Veient aquesta pel·lícula, podem recordar el poema de Silvio Rodríguez:

«Debes amar la arcilla que va en tus manos,
debes amar el tiempo de los intentos,
sólo el amor consigue encender lo muerto
sólo el amor engendra la maravilla»

Josan Montull
Salesià
josan.montull@salesians.cat

